

YKKÖSAKSELI RY:N TOIMINTASUUNNITELMA 01.01.- 31.12.2019

1. Taustaa

Ykkösakseli (ry) on paikallinen kehittämissyhdystys ja Leader-ryhmä, joka aktivoi alueensa toimijoita omaehtoiseen paikalliseen kehittämiseen. Yhdistys toteuttaa alueellaan **Liisää kierroksia!** – paikallista maaseudun kehittämissstrategiaa. Yhdistyksen toiminta on painottunut Leader-toimintaan.

Ykkösakselin myöntövaltuus (hankkeille jaettava rahoitus ja yhdistyksen toimintaraha) vuosille 2014-2020 on yhteensä 5,57 miljoonaa euroa, josta toimintarahana osuus on 1,23 miljoonaa euroa.

Uuden ohjelmakauden hanketoiminta käynnistyi vuoden 2015 aikana ja on jatkunut viikkoa myöskin vuonna 2018. Hankkeiden päätöksenteko ja hanketukien maksut hakijoille ovat käynnissä. Lähes kaikki hakemukset jätetään sähköisen hakujärjestelmän, Hyrrän, kautta.

Hankehakemuksia on tullut Ykkösakselin alueella vireille 121 kappaletta (tilanne 12.11.2018). Ykkösakselin hallitus on tähän mennessä käsitellyt 115 hankehakemusta. Myönteisen rahoitusesityksen on saanut 97 hanketta, kielteisiä on tehty 12. Lisäksi yksi hakemus on siirretty ELY-keskukselle. Hakijat ovat itse peruneet viisi hanketta. Ohjelmakaudella tähän mennessä puolletuista hankkeista yrityshankkeita on 19 kappaletta, yleishyödyllisiä kehittämishankkeita 15 kappaletta, yleishyödyllisiä investointihankkeita 39 kappaletta, koulutus- ja tiedonvälityshankkeita 4 kappaletta. Yritystoiminnan yhteistyön kehittämiseen tähtäviä hankkeita tai yritysryhmähankkeita on puollettu yksi. Hallitus on päättänyt viiden teemahankkeen toteuttamisesta. Alueiden välisiä hankkeita on puollettu 13 ja kansainvälisiä hankkeita yksi. Hakijoista vähän yli 60 prosenttia on uusia.

Hallituksen päätöksillä on myönnetty tukea yhteensä noin 2,84 miljoonaa euroa sisältäen julkisen tuen eli EU:n, valtion sekä kuntien osuuden. Rahoitettujen hankkeiden kokonaiskustannusarvio on lähes 5,14 miljoonaa euroa.

Kuluvalla EU:n rahoituskaudella on ollut mahdollista laajentaa Leader-tyyppinen kehittämistoiminta myös maaseutuohjelman ulkopuolelle jääville kaupunkialueille. Tämä kaupunkialueiden kansalaislähtöinen paikallinen kehittäminen ns. kaupunki-Leader rahoitetaan pääosin Euroopan sosiaalirahaston (ESR) varoin. Ykkösakselilla on käynnissä tällaiset ESR-hankkeet sekä Lohjan että Salon kaupunkialueilla.

2. Yhdistys

Toiminta-alue

Ykkösakseli toimii Karkkilan, Lohjan, Salon ja Vihdin alueilla. Toiminta-alueella asuu 139 319 asukasta (30.9.2015). Manner-Suomen Maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitetusta toiminnasta on Lohjalta ja Salosta rajattu pois kaupunkien keskusta-alueet. Poisrajatulla alueella asuu n. 17 500 asukasta.

Taulukko 3: Asukkaiden määrä

Kaupunki/ kunta	Asukkaita 1)	Kaupunki-alueiden asukkaat 2)
<i>Karkkila</i>	8 978	0
<i>Lohja</i>	47 407	4 434
<i>Salo</i>	54 031	13 061
<i>Vihti</i>	28 903	0
Koko alue	139 319	17 495

Lähde: 1) Väestötietojärjestelmä 30.9.2015, 2) Salon ja Lohjan kaupungit, kaupunkirajauksen mukaan.

Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluvat syyskokouksessa valitut puheenjohtaja ja yksitoista muuta varsinaista jäsentä sekä jokaisen henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan toimikausi on kalenterivuosi. Hallituksen varsinaisten ja varajäsenten toimikausi on kolme kalenterivuotta. Hallituksen varsinaisista jäsenistä ja heidän varajäsenistään on vuosittain erovuorossa yksi kolmasosa.

Hallituksen tulee toteuttaa ns. kolmikantaperiaatetta, siten että noin 1/3 hallituksesta edustaa alueen julkista sektoria, 1/3 yrityksiä, yhdistyksiä ja muita yhteisöjä sekä 1/3 yksittäisiä paikallisia asukkaita, jotka eivät työnsä tai asemansa perusteella edusta paikallista julkista tahoa tai alueella toimivia yhteisöjä. Erityistä huomiota kiinnitetään kolmikannan toteutumiseen, alueelliseen tasapainoon sekä toiminnan läpinäkyvyyteen.

Vuonna 2018 toiminut hallitus on ollut seuraava (tilanne 6.11.2018):

Varsinaiset jäsenet

Varajäsenet

Maaseudun asukkaat

Kai Nousiainen	Lohja	Anja Jakobson	Lohja
Heidi Saukkola	Lohja (Nu-Pu)	Juha Hillebrandt	Lohja (Karjalohja)
Minna Leppäaro	Salo (Kuusjoki)	Kirsi Kannisto	Salo (Kiikala)
Ulla Kommonen	Vihti	Kimmo Lahtiranta	Salo (Muurla)

Yhdistykset

Teuvo Järvenpää	Lohja	Jenna Härmä	Lohja
Jyrki Hakkarainen	Salo (Kisko)	Mika Vesalainen	Salo (Pertteli)
Asko Autelo	Vihti	Soile Petrell	Vihti
Riitta Luhtala	Lohja	Jenni Viherkanto	Vihti

Kunnat ym.

Johannes Alaranta	Salo (Perniö)	Henrik Hausen	Salo
Erkki Ollakka	Karkkila	Katja Etolin	Karkkila
Heikki Liede	Salo (Särkisalo)	Saku Nikkanen	Salo
Antti Seppä	Vihti	Lotta Paakkunainen	Lohja (Nu-Pu)

Erovuorossa ovat puheenjohtaja Johannes Alaranta sekä (jäsen – varajäsen pareina): Heidi Saukkola – Juha Hillebrandt, Kai Nousiainen – Anja Jackobson, Ulla Kommonen – Kimmo Lahtiranta ja Antti Seppä – Lotta Paakkunainen sekä varsinaiset jäsenet Teuvo Järvenpää ja Asko Autelo.

Työryhmät ja jaostot

Hallitus asettaa tarvittavat työryhmät vuosittain.

Vuonna 2019 toimii kaupunkialueiden paikallista kehittämistoimintaa varten perustettu kaupunkijaosto.

Kaupunkijaosto vuonna 2019:

	Lohja	Salo
Asukas	valitaan myöh.	Markku Koskinen
Yhdistys	Sauli Mustonen	valitaan myöh.
Julkinen	Gunilla Wikberg	Henrik Hausen
varalla	Ulla-Riitta Vikstedt	Riitta Virtanen

Kaupunkijaoston kokoonpanoa täydennetään kevään aikana. Kaupunkijaosto kokoontuu toiminnanjohtajan kutsusta tarvittaessa.

Toimihenkilöt ja toimipaikat

Yhdistyksen työntekijöinä toimivat toiminnanjohtaja ja kolme hankeneuvojaa. Työntekijöistä yksi on palkattu määräaikaisesti Ykkösakselin omaan hankkeeseen. Muiden työsuhde on toistaiseksi voimassa oleva ja he työskentelevät pääsääntöisesti Leader-työssä mutta työpanosta voidaan tarvittaessa kohdentaa mm. yhdistyksen omiin hankkeisiin (mm. teemahankkeet, kansainväliset hankkeet).

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Suomusjärvellä (Kitulantie 11).

3. Yhdistyksen toimintaYhdistyksen varsinainen toiminta

Ykkösakseli ry:n varsinaista toimintaa on sääntömääräisten asioiden hoitaminen. Yhdistys tiedottaa jäsenistölle ja alueen asukkaille ohjelmatoiminnasta säännöllisesti. Lisäksi yhdistys voi järjestää jäsenilleen tutustumismatkoja. Varainhankintaa tehdään mahdollisuuksien mukaan. Yhdistys voi hakea alueen kehittämistoimintaan rahoitusta myös muista rahoituslähteistä sekä hakea apurahoja. Varainhankinnan tuloja käytetään toiminnan kehittämiseen. Jäsenhankintaa tehdään aktiivisesti tiedottamisen yhteydessä sekä erityisin kampanjoin.

Vuonna 2019 järjestetään jäsenille ja muille kiinnostuneille tutustumismatka rahoitettuihin kohteisiin ja tarvittaessa infotilaisuuksia enintään kuusi kappaletta.

Ykkösakselissa on tällä hetkellä (9.11.2018) 234 (-12) jäsentä, joista henkilöjäseniä 196 (-13), yhteisöjä 34 (+1) ja kuntia 4.

MMM:n asettaman tavoitteen mukaan Ykkösakselin kokoisen toimintaryhmän (asukasluku n. 140 000) jäsenmäärän tulisi olla huomattavasti suurempi. Moni jäsen jättää edelleen jäsenmaksunsa maksamatta vaikka maksaneiden osuus onkin hieman noussut. Jäsenhankintaa ja jäsenmaksujen perimistä on tehostettava.

Leader-toiminta

Yhdistyksen tehtävänä vuonna 2019 on **Lisää kierroksia!** – paikallisen kehittämisstrategian toteutus. Tähän toimintaan yhdistys on palkannut henkilöresursseja; toiminnanjohtajan, kaksi hankeneuvojaa sekä tarvittaessa muuta henkilökuntaa.

Pääasialliset toimet:

- herättää ja ylläpitää kiinnostusta toiminta-alueen kehittämistä kohtaan
- tehdä Ykkösakseli ja Leader-toiminta tutuksi alueella
- aktivoida ja neuvoa hankehakijoita
- tiedottaa toiminnasta ja tavoitteista
- toimia aktiivisesti yhteistyöverkostoissa
- päästä toiminnalla ohjelmakauden määrällisiin ja laadullisiin tavoitteisiin
- luodaan myönteistä mielikuvaa hanketoiminnasta
- selvittää ja hyödyntää yhteistyömahdollisuuksia ja luoda uusia toimintamalleja
- jatkaa laatutyötä ja kehittää omaa toimintaa

Painopisteet vuoden 2019 toiminnassa

- nuorten aktivointi
- yhdistystoimijoiden osaamisen kehittäminen
- kansainvälistymisen tavoitteiden selkeyttäminen
- tulevaan ohjelmakauteen valmistautuminen
- laatutyö
- henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi
- jäsenhankinta

Muu hanketoiminta

Yhdistys toteuttaa tarpeen mukaan myös omia strategian toteutumista edistäviä hankkeita sekä hakee rahoitusta maaseuturahaston lisäksi myös muista lähteistä.

Ykkösakselin kolmen käynnissä olevan teemahankkeen, *Pihat ja polut*, *Pikkuisen parempi kylä* ja *Lisää elämää kylille pienillä investoinneilla LIVE 2*, toteutus jatkuu vuonna 2018. Neljännen teemahankkeen, *Lisää elämää kylille pienillä investoinneilla LIVE 3*, toteuttajat valitaan alkuvuodesta. Vuoden aikana järjestetään tilaisuuksia, joissa vaihdetaan kokemuksia toteutuksesta ja kerrotaan maksun hakemisesta. Loppuvuodesta avataan haku uuteen teemahankkeeseen. Teema päätetään erikseen kylien tarpeiden mukaan.

Ohjelmakauden aikana tavoitteena oli toteuttaa 6 – 8 teemahanketta. 2019 loppuun mennessä Ykkösakseli on toteuttanut tai aloittanut kuusi teemahanketta.

Kaupunkialueiden paikallisen omaehtoisen kehittämisen (kaupunki-Leader) toteuttamiseksi on käynnissä sekä Lohjalla että Salossa ESR –rahoitteiset hankkeet. Lohjalla käynnissä oleva hanke päättyy maaliskuussa 2018. Uusi hanke on haettu Lohjalle. Salossa järjestettiin uusi toimenpiteiden hakukierros syksyllä 2018. Salon hankkeen toteutusaika päättyy vuonna 2019. Tarkoitus on selvittää uuden hankkeen toteutusmahdollisuudet.

Ykkösakselin on mukana EMO:n kanssa yhteisessä Nuoret mukaan –hankkeessa. Hankkeessa mm. vahvistetaan alueen kansainvälistä hankeosaamista, aktivoidaan kansainvälistä hanketoimintaa. Hankkeen erityisenä kohderyhmänä ovat alueen nuoret.

Ykkösakseli hakee omaa hanketta alueen yhdistystoimijoiden osaamisen kehittämiseen. Tavoite on että hanke käynnistyy alkuvuodesta 2019.

Uudenmaan Leader-ryhmät ovat hakeneet Maaseutu-rahastosta rahoitusta hankkeelle, jossa selvitetään maaseutualueiden tarpeita ja toiveita uuden ohjelmakauden kynnyksellä. Tarkoitus on myös miettiä konkreettisia yhteistyömuotoja Leader-ryhmien ja muiden Uudenmaan toimijoiden välillä. Hanketta hallinnoi Leader Pomoväst. Hanke ei ole vielä saanut ELYn päätöstä.

Tarpeen mukaan käynnistetään myös muita omia strategian mukaisia hankkeita esim. kansainvälistymiseen, elinkeinotoiminnan kehittämiseen, yhdistysten osaamiseen tai bioenergiaan liittyen.

Ykkösmassi – tuki nuorten hankkeisiin (Nuorisoleader)

Ykkösmassi on rahallista tukea lasten ja nuorten pienille hankkeille. Ykkösmassi innostaa nuoret omien ideoiden toteuttamiseen ja hanketoimintaan. Ykkösmassi lanseerattiin tammikuussa 2017 ja siihen varattiin aluksi 15 000 euroa. Ykkösmassia jatketaan vuonna 2019. Neljä hakujaksoa päättyvät helmikuussa, toukokuussa, elokuussa ja marraskuussa. Ykkösmassin tunnettuutta lisätään viestinnällä ja yhteistyöllä nuorten parissa toimivien yhdistysten kanssa. Toteutetuista hankkeista kerrotaan kotisivuilla ja uutiskirjeessä.

Tiedotustoiminta

Tiedottamisessa noudatetaan yhdistyksen viestintäsuunnitelmaa.

Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan kirjein ja tiedottein. Leader-toiminnasta tiedotetaan pääsääntöisesti yhdistyksen kotisivuilla. Yhdistyksen www-sivut on uusittu 2015 ja samalla otettiin käyttöön Ykkösakselin uutiskirje ja Instagram. Yhdistys hyödyntää ajankohtaisten asioiden tiedottamisessa sosiaalista mediaa, pääsääntöisesti facebookia. Ykkösakseli osallistuu mahdollisuuksien mukaan alueen tapahtumiin ja käy tilaisuuksissa kertomassa toiminnasta. Hankeinfoja maaseutuohjelman mahdollisuuksista järjestetään eri puolilla aluetta säännöllisesti. Maakunnalliset maaseutuohjelman viestintähankkeet auttavat tiedottamisessa sekä Uudellamaalla että Varsinais-Suomessa. Osana tiedotusta yhteistyökumppaneita tavataan henkilökohtaisesti säännöllisin väliajoin.

Keväällä järjestetään tutustumisretki hankkeisiin ja syksyllä hankemessut.

Koulutus

Yhdistyksen toimihenkilöt ja hallituksen jäsenet osallistuvat MMM:n, maaseutuviraston, maaseutuverkoston ja mahdollisesti muiden tahojen järjestämään koulutukseen resurs-sien ja tarpeen mukaan. Yhdistyksen hallitus voi järjestää koulutustilaisuuksia ja kutsua luennoitsijoita vieraakseen.

Yhdistyksen hallituksen sekä työryhmien jäsenille järjestetään tarvittavaa täydennyskou-lutusta ja opintomatkoja. Hankevetäjille järjestetään hankekoulutusta tavoitteena lisätä yleistä hanketoiminnan osaamista esim. hankemessujen yhteydessä. Eri tukimuotoihin liittyen järjestetään tilaisuuksia myös yhdessä viranomaisten kanssa esim. hankkeen to-teutukseen ja maksatuksiin liittyen. Lisäksi järjestetään muita tilaisuuksia, joissa hanke-toimijoiden on mahdollisuus tavata toisiaan, verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia.

Yhteistyö

Yhteistyön tavoitteena on välittää tietoa Ykkösakselin toiminnasta, lisätä tietämystä Lea-der-toiminnan mahdollisuuksista, auttaa alueen toimijoita kehittämistyössä ja edistää Ykkösakselin strategian toteutumista. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Uudenmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset ja maakuntaliitot sekä Suomen kylätoiminta ry (SYTY) ja sen Leader-jaosto. Toiminnanjohtaja osallistuu sekä Uudenmaan että Varsi-nais-Suomen maaseutujaostoihin sekä Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryh-mään (MYR). Lisäksi toiminnanjohtaja on SYTYn hallituksen jäsen. Maaseudun kehittä-mistyötä tekevät tahot, alueen elinkeinoja kehittävät tahot sekä mm. alueen viranomai-set, oppilaitokset ja seurakunnat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita. Tiivistä yhteistyötä tehdään erityisesti naapuritoimintaryhmien, maakunnallisten kyläasiamiesten, alueen kehittämissyhtiöiden (Keuke, Novago ja Yrityssalo), alueen kuntien sekä paikallisten yh-distysten kanssa. Tavoitteena on yhteistyön syventäminen ja uusien yhteistyömuotojen käyttöön otto vanhojen kumppanien kanssa sekä yhteistyön käynnistäminen uusien toi-mijoiden kanssa.

Kansanvälistä, rajat ylittävää yhteistyötä viedään eteenpäin strategian luomissa puitteis-sa. Kansainvälistymiselle laaditaan oma suunnitelma vuoden 2019 aikana. Kansainvälis-tymisen tueksi yhteistyötä mm. alueen kuntien kansainvälisestä toiminnasta vastaavien henkilöiden kanssa kehitetään.

Ykkösakseli on mukana Varsinais-Suomen alueen FRESHABIT-alahankkeen ohjaus-ryhmässä. Laaja FRESHABIT-hankekokonaisuus on Metsähallituksen koordinoima, jon-ka päätavoite on Natura 2000 -vesistöalueiden ekologisen tilan ja monimuotoisuuden parantaminen. Ykkösakselin alueella toimenpiteitä kohdennetaan Karjaan- ja Kiskonjoen alueilla.

Toiminnan kehittäminen ja laatutyö

Laatukäsikirjaan ylläpidetään jatkuvasti. Ykkösakseli osallistui Maaseutuverkostoyksikön järjestämään laatutyön jatkosparraukseen. Osana laatutyötä jatketaan vertaisauditointi Leader LounaPlussa kanssa. LounaPlussa toimii Forssan seudulla. Toiminnanjohtaja on mukana valtakunnallisessa Leader-laatutyöryhmässä.

Muuta

Selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön oma rahoitusväline yritysten pienille kehittämis- ja investointitoimille.

4. Huomioitavaa vuonna 2019

Ohjelmakauden 2014-2020 toiminta

Hakijat kaipaavat edelleen perehdytystä sähköiseen hakujärjestelmään Hyrrään. Hankevalmistelua hidastaa erityisesti yritystukien osalta hanketoimintaan liittyvän lakien, asetusten ja ohjeistuksen tulkintojen monimutkaisuus ja tapauskohtaisuus. Sähköinen hakujärjestelmä toimii pääsääntöisesti moitteetta, joskin kehittämistarpeita on edelleen.

Hankkeiden päätöksenteko Uudenmaan ELY-keskuksessa on kohtuullisen nopeaa. Kuluvan vuoden aikana myös tukien maksuhakemusten käsittelyssä Uudenmaan ELY-keskus on huomattavasti nopeutunut.

MMM edellyttää että Ykkösakselille myönnettyyn kokonaisrahoitukseen sisältyy vähintään 35 % yksityistä rahoitusta, joka kertyy rahoitettujen hankkeiden yksityisestä rahoituksesta. Tällä hetkellä yksityisen rahoituksen kertymä on noin 36 %.

Ykkösakselilla oli edellisellä ohjelmakaudella yrityshankkeita runsaasti, myönteisen rahoituspäätöksen saaneista hankkeista lähes kolmasosa oli yritystukia. Tällä ohjelmakaudella yrittäjät ovat hakeneet yritystukia huomattavasti vähemmän. Osittain syynä ovat uuden ohjelmakauden myötä tulleet muutokset yritystukimuotoihin ja minimitulokimäärän korotus. Vaikka kuluvan vuoden aikana yritystukihakemuksia on tullut tasaisesti, on vuonna 2019 panostettava edelleen yrittäjille suunnattuun tiedottamiseen. Yrittäjiä ohjataan hakemaan tukea toimintansa kehittämiseen myös Uudenmaan puolella toimivan, ProAgria Etelän HYMY2 - Hyvällä Yhteistyöllä Menestyviä Yrityksiä 2 –hankkeen kautta.

Vuoden 2019 alkuvuonna valmistuu Ykkösakselin strategian ja kehittämistoiminnan väliarviointi. Arviointi toteutetaan yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen ja Uudenmaan muiden Leader-ryhmien kanssa. Palautteen keruu Ykkösakselin toiminnasta ja kehittämistyöstä niin hanketoimijoilta kuin yhteistyökumppaneilta käynnistetään vuoden 2019 aikana.

Uuden ohjelmakauden valmistelu käynnistyy kevään 2019 aikana.

Kaupunki-Leader

Uuden toiminnan käynnistäminen kaupunkikeskusta-alueilla edellyttää aktiivista tiedottamista. Toiminta on käynnistynyt kangerrellen. Tiedottamista tehdään yhteistyössä ELY-keskuksen, kaupungin ja paikallisten toimijoiden kanssa. Toimijat kaipaavat tukea ja rohkaisua. Lohjalla keskusta-alueen toimijat ovat jo aktiivisesti mukana mutta toteutustapa vaatii selkeytystä. Salossa järjestettiin viimeisin hakukierros syksyllä 2018. Nykyinen hanke päättyy vuoden 2019 aikana. Jatkorahoitusta Lohjan kaupunkialueiden paikalliseen kehittämiseen on haettu syksyllä 2018 ja vuoden 2019 aikana selvitetään Salon toiminnan jatkorahoitusta.

Jäsenhankinta

MMM:n Leader-ryhmille asettama jäsenmäärätavoite on moninkertainen Ykkösakselin nykyiseen jäsenmäärään verrattuna. Vaikka uusia jäseniä on viime vuosina onnistuttu hankkimaan runsaasti ja jäsenmäärä on kasvanut selkeästi, on uusien yhdistyksen toiminnasta aidosti kiinnostuneiden jäsenten hankinta tärkeää. Lisäksi nykyisten jäsenten joukossa on ”vapaamatkustajia”, jotka jättävät jäsenmaksunsa maksamatta.

5. Toiminnan rahoitus

Yhdistyksen Leader-työtä rahoitetaan toimintarahana Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmasta. Rahoitus on kokonaisuudessaan julkista rahoitusta koostuen EU:n, valtion ja alueen kuntien rahoituksesta.

Ykkösakseli voi hakea myös muita omia hankkeita maaseutuohjelmasta. Rahoitusta voidaan hakea myös muista rahastoista esim. ESR ja Central Baltic. Kaupunki-Leaderin rahoitus on haettu ESR:stä.

Varat yhdistyksen varsinaiseen toimintaan sekä yksityisen rahoituksen osuudet saadaan jäsenmaksujen, mahdollisen rahoitustuoton ja muun varainhankinnan kautta.

Yhdistyksen jäsenmaksuja on vuonna 2018 peritty seuraavasti: henkilöjäsen 10 €, yhdistys- ja yritysjäsen 20 € sekä kunta- ja muu julkinen taho 150 €.